Як рахувати геометрію без комплексних чисел?

Літній математичний табір "Контора π"
Середня група

Олімпіадні задачі з геометрії часто розв'язуються за допомогою доведення тих чи інших алгебраїчних тотожностей. Основними засобами у цьому можуть слугувати:

- теорема Фалеса;
- теорема Менелая, Чеви, кутова форма теореми Чеви;
- теорема синусів;
- теорема косинусів;
- тригонометричні тотожності;
- степінь точки та теорема про квадрат дотичної.

Теорема 1. *Нехай A, B, C, D — довільні точки площини. Доведіть, що $AC \perp BD$ тоді і тільки тоді, коли $AB^2 - BC^2 = AD^2 - DC^2$.*

Наслідок 1. *Нехай ω_1 і ω_2 — кола з центрами O_1 та O_2 відповідно ($O_1 \neq O_2$). Доведіть, що $AB \perp O_1O_2$ тоді тоді і тільки тоді, коли $p(A, \omega_1) - p(A, \omega_2) = p(B, \omega_1) - p(B, \omega_2)$. ($p(X, \omega)$ — степінь точки X відносно кола ω).*

Задача 1. *Чотирикутник $ABCD$ такий, що $AB = AC = BD$. Точка P — перетин його діагоналей, I та O — центри описаного та вписаного кіл трикутника ABP відповідно, причому I та O не співпадають. Доведіть, що $OI \perp CD$.*

Теорема 2. *Якщо $\alpha + \beta = \gamma + \delta < \pi$ та*

$$\frac{sin\alpha}{sin\beta} = \frac{sin\gamma}{sin\delta}$$

то $\alpha = \gamma$ та $\beta = \delta$.

Вправа 1. *Нехай AK — чевіана трикутника ABC. Доведіть, що*

$$\frac{sin\angle BAK}{sin\angle KAC} = \frac{KB \cdot AC}{KC \cdot AB}$$

Задача 2. *(Симедіана) Дотичні до описаного кола трикутника ABC в точках B та C перетинаються в точці S. Доведіть, що $\angle BAM = \angle CAS$, де M — середина сторони BC.*

Задача 3. *На бісектрисі AL трикутника ABC вибрані точки K та M. Прямі BK та CM перетинаються в точці P, а прямі CK та BM — в точці Q. Доведіть, що $\angle PAB = \angle QAC$.*

Задача 4. *В гострокутому трикутнику ABC висоти AH_1, BH_2, CH_3 перетинаються в ортоцентрі H. Перпендикуляр з H на H_1H_3 перетинає пряму AB в P, а перпендикуляр з H на H_1H_2 перетинає пряму AC в Q. Доведіть, що перпендикуляр з A на H_2H_3 ділить відрізок PQ навпіл.*

Задача 5. *(IMO SL 2016 G2) Дано трикутник ABC з описаним колом Γ і інцентром I. Нехай M — середина BC. Позначимо через D перпендикуляр з I на BC. Пряма, що проходить через I перпендикулярно AI перетинає сторони AB і AC в точках F і E відповідно. Нехай описане коло трикутника AEF перетинає Γ вдруге в X. Доведіть, що прямі XD та AM перетинаються на Γ.*

Задача 6. *Нехай* H *— ортоцентр трикутника* ABC*. Пряма, що проходить через* H*, перетинає сторони* AC *та* AB *в точках* M *та* N *відповідно. Описане коло* ω *трикутника* MNA *вдруге перетинає описане коло трикутника* ABC *в точці* P*. Пряма* PH *вдруге перетинає* ω *в точці* Q*. Доведіть, що* $MN \perp CQ$*.*

Задача 7. *Бісектриси* AD *і* BE *трикутника* ABC *перетинають його описане коло в точках* X *та* Y*. Доведіть, що прямі* EF*,* XY *та дотична до описаного кола* ABC *в точці* C *перетинаються в одній точці.*

Задача 8. *Нехай* ω *— описане коло трикутника* ABC*. Бісектриса кута* BAC *вдруге перетинає коло* ω *в точці* W*. На колі* ω *відмітили точки* M *та* N *так, що* $BM \parallel AW \parallel CN$*, промені* BM *та* CN *напрямлені протилежно до променя* AW*. Нехай* O_1*,* O_2*,* O_3*,* O_4 *— центри кіл, вписаних в трикутники* AMB*,* ABW*,* ACW*,* ACN *відповідно. Доведіть, що* $O_1O_3 = O_2O_4$*.*

Хілько Данило
dkhilko@ukr.net